

ПРЕДГОВОР

У Сарајеву, прије скоро двадесет година, г. Милан Ступар, у том времену директор Сектора забавне музике у ТВ Сарајеву, г. Слободан Вујовић, фронтмен групе ПРО-АРТЕ и један од директора музичке продукције у Сарајеву, госпођа Војна Травањ, уредница у редакцији забавног програма ТВ Сарајево и уредник ове књиге др сц. Ненад В. Бабић, гинеколог-акушер, урадили смо, усуђујем се рећи, један веома добар пројекат о трудноћи и порођају. Наиме, направили смо видео касету коју су назвали: "Како родити здраво дијете?". Имали смо велику подршку Гинеколошко-акушерске клинике у Сарајеву и тадашњег директора, чувеног проф. др Среће Шимића, сада академика АНУ БиХ. Нажалост, сплет свих околности кроз које је прошла наша земља осудио је тaj пројекат да остане по страни дуго времена. Користим ову прилику да се свим тим људима и оним које нисам споменуо, камерманима и осталој стручној екипи, захвалим на труду и да их обрадујем да се тој нашој некадашњој идеји, највећој мистерији Природе - трудноћи и порођају поново враћамо у мало измијењеном саставу, али са истим насловом и сада са књигом, касније и са неком другом формом: можда видео записом.

У вријеме Отаџбинског рата радио сам као доктор у ратној болници "Свети Лука" у Босанском Петровцу. Осјећала се потреба за неком брошуrom којом бисмо дали мало више информација и савјета трудницама. Уз консултације са проф. др Жарком Пилићем из Института за гинекологију и акушерство у Београду написао сам један кратки приручник за труднице са одабраним темама. Наравно, назвао сам га "Како родити здраво дијете?". Рецензент је био проф. др Жарко Пилић, који нас је напустио у најбољим годинама. Овом приликом изражавам дубоку захвалност на његовој несебичној помоћи и клањам се сјенима тог великог човјека, гинеколога и мoga драгог пријатеља. Веома сам поносан што је тaj

приручник доживио три издања. Прво, оно ратно издање, штампано је захваљујући предсједнику Извршног одбора СО Босански Петровац г. Богдану Латиновићу.

Ево, сада је пред вами издање новог, бољег, потпунијег приручника написаног од више аутора, због тога је и боли и потпунији. Овај приручник "Како родити здраво дијете?" писан је с намјером да информишемо у најкраћем облику труднице и породиље, како малоприје рекосмо, о тој највећој мистерији Природе - трудноћи и рађању. Добро је познато да је модерно породиљство, посебно у области перинатологије, у посљедњих неколико деценија дошло у сфере дојучерашње медицинске фантастике. Чак и они који се не баве професионално овим пословима информисани су о могућностима ултразвучне дијагностике, о оперативним захватима на плоду у вријеме трудноће. И у нашој Републици Српској већ је више десетина рођених беба које су зачете МПО (медицински потпомогнутом оплодњом) у бањалучкој ординацији Medico S.

И поред свих напредака и достигнућа за здраво дијете потребан је велики напор, често и одрицање од неких лоших навика. Морате бити у функцији трудноће, радити и живјети у складу с тим стањем. Стање трудноће је специфично, карактерисано појачаном функцијом свих органских система. Самим тим, организам је изложен далеко већем напору. У трудноћи организам је изложен много већим поремећајима, оболењима која су својствена само стању трудноће. Због тога је неопходно да се трудница, превасходно њена породица и околина, придржавају одређеног режима, да поштују одређена начела која нису само хигијенско-дијететска. То су начела која почивају и утврђују се на најширој основи човјековог живота, а то подразумијева цјелокупну баштину људског умног и културног развитка. Хигијена не подразумијева само одржавање чистоће тijела и простора у коме живи трудница; она подразумијева и менталну хигијену, једно далекосежније поспремање, умивање свога духа, његовање укупног

менталног склопа. Хигијена је здрав смијех и радост, благост и кроткост, умна и културна његованост. Немојте нити једног трена посумњати у неопходност свега поменутог, све је то нужно да донесете и родите здраво дијете. Ради тога, поштovanе труднице, прво од својих најближих тражите да се и они ускладе с вашим стањем. Нека се активно укључе, одричући се лоших навика и предрасуда, јер здраво потомство се не подразумијева, оно се стиче најсуптилнијом људском активношћу, а та активност захтијева од човјека његову најплеменитију и најпрофињенију снагу.

Приручник је писан у склопу пројекта: Репродуктивно здравље у Републици Српској, који спроводи Академија наука и умјетности Републике Српске. Концепцијом пројекта предвиђено је писање приручника који би требало да послужи циљној групи - трудница да се укратко информишу о најзначајнијим аспектима одређених стања која прате трудноћу. Свјесни смо да је трудноћа стање које свака жена доживљава индивидуално - на свој начин и да свака трудница има своју приватну књигу трудноће и порођаја.

При самом kraју, чини ми се сви они који се баве породиљством су као неки вратари, дежурају и дочекују те мале уплакане и балаве путнике на вратима и дају им улазницу за овај свијет и живот. Овај приручник нека буде позивница да нам дођете и да дочекамо и вашег малог путника и учесника живота. Јер живот је чудо, рекао је наш велики режисер Емир Кустурица, дакле, не треба никоме ускратити могућност да учествује у тој чудноватој представи.

Надамо се да ће овај приручник бити од користи свима који га буду читали. Превасходно трудницама, да боље разумију одређене аспекте трудноће и да им помогне да то стање (трудноће и порођаја) не схвате и не доживе као напор и мучење, већ као радост, најпотпунији и најдубљи облик постојања жене-мајке.

Уредник